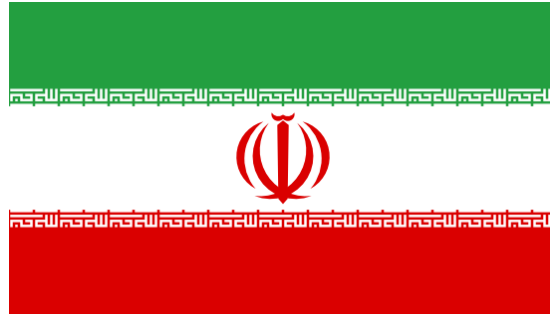

SÖKE TİCARET ODASI
SÖKE CHAMBER OF COMMERCE

İRAN ÜLKE RAPORU
2016

Not:Bu rapor BTSO tarafından yapılan bir çalışma olup,onun özeti niteliğindedir.

ÖZET

- ❖ İran'ın başlıca doğal kaynakları; petrol, doğal gaz, kömür, krom, bakır, demir cevheri, kurşun, manganez, çinko ve sülfürdür. Ülkenin başlıca tarım ürünleri; buğday ve pirinç gibi hububatlar, şeker pancarı, şeker kamışı, meyveler, kabuklu yemişler, pamuk, süt ürünleri, yün ve havyardır. İran sanayisi; petrol, petrokimyasallar, gübreler, sodyum hidroksit, tekstil, çimento vb. inşaat malzemeleri, gıda işleme (özellikle şeker ve bitkisel yağ üretimi) ve metal işleme sektörlerinde yoğunlaşmıştır.
- ❖ İran'ın 2015 tarihinden itibaren ihracatı 38 milyon dolardır, ithalatı ise 43.5 milyon dolardır.
- ❖ Türkiye'nin 2015 yılı itibariyle İran'a ihracatı 4 milyar dolardır. İthalatımız ise 6 milyar dolardır.
- ❖ Türkiye ile İran arasında önemli olan başlıca sektörlerimiz; otomotiv yan sanayi, turizm sektörüdür.
- ❖ İki ülke arasında yaşanan başlıca sorunlara baktığımızda; İran'daki kapalı rejim ve korumacı ekonomi siyaseti kaynaklı sorunlar, siyasi krizler nedeni ile arzu edilen potansiyelde gerçekleşmemiş olsa da İran ile ticari ilişkiler ve karşılıklı yatırım faaliyetlerinde son dönemlerde hareketlilik yaşanmaktadır.
- ❖ Ülkemizden İran'a en çok, altın, çelik profil, lif levha ve otomotiv yan sanayi ürünleri ihraç edilmektedir. Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler; bunların aksam ve parçaları İran'a ihraç ettiğimiz diğer önemli ürün gruplarıdır.

İkili İşbirliği Mekanizmaları

-**Karma Ekonomik Komisyon (KEK):** Son olarak, Türkiye-İran 24. Dönem KEK Toplantısı 15-17 Nisan 2014 tarihlerinde Tahran'da düzenlenmiştir.

-**İş Konseyi:** 2001 yılında kurulan İş Konseyi son Toplantısı, 5-6 Ekim 2009 tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirilmiştir. 2013, 2014 ve 2015 tarihlerinde yapılan yüksek düzeyli ziyaretler kapsamında İş Forumları düzenlenmiştir.

Diğer taraftan, ticaret odalarının karşılıklı ziyaretleri son dönemde hız kazanmıştır.

-**Kara Ulaştırması Karma Komisyonu (KUKK):**

İran genel olarak ekonomide merkezi planlamanın hâkim olduğu, petrol ve diğer büyük ölçekli işletmeler üzerinde devlet mülkiyetinin devam ettiği (2006 yılı itibariyle İran ekonomisinin %70'i devlet kontrolünde), kırsal bölgelerde tarımsal üretimin ağırlıklı olduğu, özel ticari faaliyetlerin ise sınırlı düzeyde olduğu bir ekonomik yapıya sahiptir.

Basra Körfezi'nden Hazar Denizi'ne oradan da Umman Denizi'ne uzanan sahillerinin yanı sıra Türkiye, Ermenistan, Azerbaycan, Türkmenistan, Afganistan ve Pakistan ile uzun kara sınırlarına sahip bulunan İran'ın ekonomisi son 40 yıllık dönem boyunca daima ham petrol fiyatlarına bağlı bir performans sergilemiştir. İran, 125,8 milyar varil ile dünya petrol rezervlerinin yaklaşık %10'una sahip olup, anılan rezervler itibariyle dünyada beşinci sıradadır. Ayrıca, 26,69 trilyon m³'lük doğalgaz rezervleriyle Rusya'dan sonra doğalgaz açısından da dünya ikinciliğini elinde bulundurmaktadır. Bunun yanında 1 milyar ton demir, 1 milyar ton kömür ve 800 milyon ton bakır rezervi ile zengin yer altı kaynaklarına sahiptir.

Döviz girdilerinin %80'ini petrol ihracatından elde eden İran, bu haliyle petrol fiyatlarındaki dalgalanmalara karşı aşırı duyarlı halde bulunduğu için son yıllarda petrol dışı endüstrileri geliştirme programlarını yürürlüğe koymuş ama başarılı olamamıştır. Petrol fiyatlarının 90'lı yılların sonları boyunca düşüşü sırasında ülkenin kaybının 6 milyar doları bulunduğu ve bu rakamın bütçenin üçte biri düzeyinde olduğu göz önüne alınırsa petrol dışı endüstrilere yönelmenin önemi daha iyi anlaşılır. Ancak söz konusu dönemde Tahran yönetimi, kaynak yetersizliği nedeniyle petrol dışı endüstrilere yönelik önemli bazı projeleri askıya almak zorunda kalmıştır. Bu konunun ardında, gerek Irak ile yapılan savaşın ekonomik yapıda meydana getirdiği tahribat ve gerekse uzun yıllardır uygulanmaya çalışılan ve Türkiye ile ticareti de olumsuz yönde etkileyen aşırı merkezi planlamacı - ithal ikameci modelde ısrar edilmesi önemli rol oynamıştır.

Bununla birlikte, 2000-2003 yılları arasında ise ekonomide toparlanma başlamış ve reformlar eşliğinde %6 reel büyüme gerçekleşmiştir. Bu süreçte döviz kuru politikasında mantıklı düzenlemeler, dış ticarete liberalleşme, yabancı sermaye yatırımına sınırlı da olsa açılma, finans sektörü liberalleşmesi yapılmıştır. Tabii yükselen petrol fiyatları ortamında genişlemeci para ve maliye politikaları da gündeme getirilmiştir.

Ancak bu dönem, son bir yılda (2005 yılından başlayarak) Ahmedinecad'ın Başkan seçilmesi sonrası, tutucu kesimin gücünü yeniden konsolide ettiği, yeniden uç İslami hareketin kuvvetlendiği, dış siyasette Batı ile yeniden ve sert şekilde zıtlaşan, Rusya ile işbirliğine dönülen ve nükleer silahlanma ve İsrail konusunda çok aşırı fikirler üzerine kurulan, yeniden içe kapanması, popülist ve milliyetçi bir siyaset ve ekonomi politikası anlayışına dayanılmaya başlanan, yeni bir reaksiyon dönemi haline dönüşmüştür. Böylece ulusal sanayiye güçlendirecek yabancı yatırımlara olumlu bakan ve bu yönde reformlar gerçekleştiren dönem sona ermiştir.

1979 yılında rejim değişikliğine uğradığında, güçlü bir petrol endüstrisi, yüksek düzeyde ticaret fazlası ve çoğu tarım sektöründe faaliyet gösteren orta boy işletmelerden oluşan özel sektörü olan İran, ekonomik anlamda bugün bu tablodan bir hayli uzaktır. Geçen 28 yıllık süre içerisinde, çiftlikler, şirketler ve bankalar devletleştirilmiş ve dünyadaki eğilimin aksine yabancı sermaye yasaklanmıştır. Dolayısıyla İran ekonomisi tek mallı-tek boyutlu bir düzen kazanmış bulunmaktadır.

GENEL EKONOMİK DURUM

Yapı İran 1979 yılında rejim değişikliğine uğradığında, güçlü bir petrol endüstrisi ve çoğu tarım sektöründe faaliyet gösteren orta boy işletmelerden oluşan özel sektöre sahip iken, Irak ile 8 yıl süren savaş ve devrimin etkileri ile bu tablodan uzaklaşmıştır. Devrimi izleyen yıllarda çiftlikler, şirketler ve bankalar devletleştirilmiş ve dünyadaki eğilimin aksine yabancı sermaye yasaklanmıştır. Dolayısıyla İran ekonomisi tek mallı-tek boyutlu bir düzen kazanmış bulunmakta idi. Halen ihracat fazlası olan İran'da 12.11.1985 tarihinde yayınlanan tek maddelik bir yasa ile karşılıklılık şartına bağlı olarak yabancı şirketlerin pazarlama ve satış ofisi açmaları hakkındaki yasak kaldırılmıştır. 1993 yılında Serbest Bölgeler Kanunu, Haziran 2002 yılında ise, yeni Yabancı Yatırımı Teşvik Kanunu yürürlüğe sokularak yabancı sermaye ülkeye çekilmeye ve özel sektöre dinamizm kazandırılmaya çalışılmıştır.

Döviz girdilerinin %80'ini petrol gelirlerinden elde eden İran'da genel olarak ekonomiyi devletin; %40'ını doğrudan, %45'ini ise "Bonyad" olarak adlandırılan, dini liderlik makamına karşı sorumlu bir tür İslami esaslı vakıflar aracılığı ile elinde tuttuğu söylenebilir. Kalan %15'lik kesim ise, siyasal yelpazede muhafazakâr olarak tanımlanabilecek bir noktada duran İran özel sektörünün (bazaar) elindedir. Petrol ve petrol ürünleri gelirlerinin yüksekliğine (2011 yılında 114,7 milyar ABD Doları) rağmen, hızla büyüyen nüfus baskısı, enflasyon ve işsizliğin artması, yaygın yoksulluk, temel ihtiyaç malzemelerine uygulanan sübvansiyonların bütçe üzerinde giderek artan yükü, verimsiz, büyük ve hantal kamu sektörü, devlet monopollerinin (bonyad) denetimindeki belirsizlikler ve Birleşmiş Milletler, ABD ve AB yaptırımları İran ekonomisinin karşılaştığı en büyük sorunlar olmaya devam etmektedir. Irak ile yapılan savaşın ekonomik yapıda meydana getirdiği tahribat ve uzun yıllardır uygulanmaya çalışılan ve Türkiye ile ticareti de olumsuz yönde etkileyen aşırı merkezi planlamacı-ithal ikameci modelde ısrar edilmesi ülke

ekonomisini olumsuz yönde etkilemiştir. İran, ekonomik ve sosyal sorunların çözümü yönünde özelleştirme plânları yapmakta, büyük oranda ithal ikamesine dayanan ekonomiyi verimli bir şekilde yapılandırmak, petrol gelirlerine bağımlılıktan kurtararak, petrol dışı malların ihracatını artırmak ve çeşitlendirmek istemektedir. İran'da, özellikle 2011 yılının Kasım ayından itibaren yaşanan hızlı devalüasyon süreci İran Riyali'nin değerini ve İran halkının alım gücünü önemli ölçüde azaltmış bulunmaktadır. 2010 yılının Haziran ayından itibaren uygulamaya konulan Birleşmiş Milletler yaptırımları ve yine 2010 yılından itibaren kapsamı ve etkisi çok genişleyen ABD ve AB yaptırımlarının sonucunda İran ekonomisi önemli zorluklarla karşılaşmaktadır. Son olarak 2011 yılının Aralık ayında karara bağlanan ve 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren tam anlamıyla yürürlüğe giren AB Yaptırımları çerçevesinde, AB ülkeleri İran'a petrol ambargosu uygulamaya başlamışlardır. Belirtilen uygulamanın ve ABD, AB kaynaklı ilave yaptırımların İran Merkez Bankası üzerindeki etkilerinin İran'ın bütçe gelirlerinin önemli bir bölümünü oluşturan petrol ürünleri ihracatını çok büyük oranda etkilemesi ve İran'ın potansiyel müşteri kaybının, söz konusu ülkenin, hali hazırda petrol ürünleri satabildiği Çin ve Hindistan gibi ülkelere olan satış fiyatlarını ve anılan ülkelere sağlayabileceği petrol gelirlerini azaltması beklenmektedir. 2012 yılının Mart ayında yürürlüğe giren yeni AB yaptırımları çerçevesinde, uluslararası bankacılık sistemlerine aracılık eden Belçika merkezli SWIFT (The Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication) adlı kuruluş, yaptırım uygulanmakta olan İran bankalarına hizmet vermeyi durdurmuş bulunmaktadır.

TÜRKİYE-İRAN EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

Taşıdığı büyük işbirliği potansiyeline rağmen İran ile ekonomik ve ticari ilişkilerimiz son yıllara kadar, İran'daki kapalı rejimden kaynaklanan sorunlar, yaşanan siyasi krizler, korumacı ekonomi siyaseti ve buna bağlı ithalat-ihracat kontrolü, yüksek tarifeler, tarife dışı engeller, ulaşım ve sınır kapılarındaki yetersizlikler, bankacılık sistemindeki sorunlar, İran'a komşu illerimizin sınai ve ticari altyapısının yeterince gelişmemiş olması, kara yolu ve demir yolları ağlarının yetersizliği, uçak seferlerinin sayısının düşük düzeyde kalması ve sınır kapılarında karşılaşılan sorunlar nedeni ile sınırlı kalmıştır. 2003 yılından itibaren İran ile ticari ilişkilerimiz ve karşılıklı yatırım faaliyetlerinde bir canlanma görülmektedir. Son yıllarda küçük ve orta ölçekli işletmelerin, İran'da yatırım yapmak amacı ile düzenledikleri iş gezilerinin yoğunlaştığı görülmektedir. Türk sanayicileri ve iş adamları bakımından İran pazarı cazibesini muhafaza etmektedir. Bunda Türk firmaları ile rekabet edecek Avrupa firmalarının İran'da yeterince mevcut bulunmaması da rol oynamaktadır. Ülkelerimiz arasında, ikili ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi için her iki tarafa da gerekli kararlılık ve uygun ortam sağlanmış bulunmaktadır. İran, ülkemiz iş adamları için bir komşu ülke olması coğrafi yakınlığı, kültürel benzerlikler, halkın önemli bir bölümünün Türkçe konuşması, Türkiye'ye büyük bir sempatiyle bakılması ile rekabetin çok geniş olmadığı, 78 milyonluk nüfusa sahip önemli bir pazardır. 2014 yılında İran'a ihracatımız 3 milyar 888 milyon ABD Doları, İran'dan ithalatımız ise 9 milyar 833 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Ülkemiz başlıca demir ve çelik, tekstil elyafı ve mamulleri ile otomotiv yan sanayi ürünleri ihraç ederken, ithalatımızın çok büyük bir bölümünü ham petrol ve doğal gaz oluşturmaktadır. Türk ürünleri İran pazarında rağbet görmekte olup, İran piyasasındaki Türk malı imajı olumludur.

Türkiye'nin İran'a İhracatında İlk 10 Ürün (*\$)

Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	6.540.574.674	1.679.050.218	634.123.595
Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler; bunların aksam ve parçaları	431.179.839	349.318.936	444.981.915
Plastikler ve mamulleri	227.262.732	208.616.493	224.400.445
Ağaç ve ahşap eşya, odun kömürü	154.451.614	129.624.067	193.896.644
Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları; aksam-parça aksesuarı	166.837.809	144.410.547	147.254.598
Adi metallere çeşitli eşya (kilit, kasa, mobilya tertibatı, vb.)	43.618.891	53.548.334	125.594.338
Tütün ve tütün yerine geçen işlenmiş maddeler	101.302.456	113.004.685	121.834.070
Demir veya çelikten eşya	115.919.895	107.308.521	101.168.057
Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	185.799.001	72.781.777	97.372.963
Demir ve çelik	615.414.145	111.552.131	93.221.316

TÜRKİYE-İRAN TERCİHLİ TİCARET ANLAŞMASI

Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın 28-29 Ocak 2014 tarihlerinde Tahran'a gerçekleştirdikleri ziyarette, Türkiye ile İran arasında 10 yıldır müzakereleri süren Tercihli Ticaret Anlaşması'nı, iki ülke Başbakanları huzurunda Ekonomi Bakanımız Sayın Nihat Zeybekci ile İran Sanayi, Maden ve Ticaret Bakanı Muhammed Rıza Nematzade imzalamıştır. Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması ile, Türkiye'nin bazı tarım ürünlerinde İran'a tarife indirimi vermesi ve buna karşılık İran'ın ise, bazı sanayi ürünlerinde Türkiye'ye tarife indirimi sağlaması kararlaştırılmıştır. İran'ın, Tercihli Ticaret Anlaşması ile Türkiye'ye tarife indirimi sağlayacağı ürünler arasında; temizlik ürünleri, ilaç, kozmetik, plastik malzemeler, orman ürünleri, tekstil, hazır giyim, ev tekstili, mobilya, çelik ürünleri, demir ve demir dışı metaller, buzdolabı, bulaşık makinaları gibi beyaz eşya ürünleri, klimalar ve elektrik elektronik ürünleri gibi birçok ürün yer almaktadır. Söz konusu ürünlerde 2012 yılında Türkiye'nin dünyaya ihracatı 38,9 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiş olup; bu meblağ, Türkiye'nin aynı yıl gerçekleştirdiği toplam ihracatın %25,5'ine tekabül etmektedir. Ayrıca, Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında İran'ın Türkiye'ye tarife indirimi yapmayı kabul ettiği sanayi ürünlerinde 2012 yılında Türkiye'nin İran'a ihracatı yaklaşık 830 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir. Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ile birlikte bu ürünlerde ihracatımızın, 3 yıl sonunda iki katına çıkacağı beklenmektedir. Diğer taraftan, söz konusu Tercihli Ticaret Anlaşması kapsamında İran'a taviz verilen tarım ürünlerinin İran'dan yapılan toplam tarım ürünleri ithalatı içindeki payı %57 seviyesindedir. Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması; ülkemizin Serbest Ticaret Anlaşmaları dışında ticaretin artırılmasına yönelik yaptığı ilk anlaşmadır. Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması, yeni dönemde, iki ülke arasındaki ekonomik ve ticari ilişkilere ivme kazandıracak; her iki ülke arasındaki ekonomik işbirliğini güçlendirecek ve iki ülkenin önümüzdeki dönemde artan ekonomik işbirliğinin temelini oluşturacaktır. Anlaşma kapsamında, her iki ülke, birbirlerine sağlamış oldukları tavizleri daha da genişletmek üzere çalışmayı da taahhüt etmiştir. Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması'nın Onaylanmasına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı ve söz konusu Anlaşma Metni, 4 Kasım 2014 tarihli Resmi Gazete 'de yayımlanmıştır. Türkiye-İran Tercihli Ticaret Anlaşması 1 Ocak 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yatırım

İran Meclisi tarafından Haziran 2002 tarihinde onaylanan Yabancı Yatırımı Teşvik ve Destekleme Kanunu (FIPPA) çerçevesinde, devletin kararları doğrultusunda ortaya çıkabilecek şirket zararları ile ana sermaye ve karların yurt dışına gönderilmesi devlet garantisi altına alınmış, yabancı sermayenin ülkeye giriş ve çıkışında serbest piyasa kurunun geçerli olması garanti altına alınmış, yatırımın mahiyetine göre değişmekle birlikte yatırımın %80'ine kadar ulaşabilen oranlarda uzun vadeli ve düşük faizli kredi imkânı tanınmış, yabancı şirketler için gelir vergileri % 60'lardan %20'lere indirilmiş, ayrıca yatırım yapılan bölgelere göre 5 ila 10 yıllık vergi muafiyeti

dönemleri öngörülmüştür. Bu çerçevede, anılan mevzuat ile sağlanan teşvikler, enerji ve istihdam maliyetlerinin düşüklüğü, birçok sektörde mevcut üretimin yetersiz oluşu ile istenilen kalitede olmaması, ülkemiz açısından bir komşu ülke olması nedeniyle coğrafi yakınlığı, ülkemiz ürünlerine bir marka gözüyle bakılması, aynı dine sahip olunması, benzer kültür yapısı ile nüfusun önemli bir kısmının Azeri Türkçe 'si konuşması ve diğer Türk Cumhuriyetlerine ihracat açısından

20 stratejik bir konuma sahip olması hususları İran'a yatırım konusunda avantajları teşkil etmektedir. Konuyla ilgili olarak detaylı bilgileri, aşağıda irtibat numaraları belirtilen, İran Ekonomi Bakanlığı'na bağlı yabancı yatırımlardan sorumlu "Organization for Foreign Investment, Economic and Technical Assistance of Iran" kuruluşundan temin edilmesi mümkün bulunmaktadır. (Yönetmelik ve başvuru formları için: <http://www.investiniran.ir>, <http://www.mefa.gov.ir>).

ANLAŞMA VE PROTOKOLLER

Türkiye ile İran arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması (YKTK) Anlaşması 21.12.1996 tarihinde imzalanmış ve onaylanarak 25.02.2005 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Çifte Vergilenmenin Önlenmesi (ÇVÖ) Anlaşması ise 17.06.2002 tarihinde imzalanmış olup, 07.03.2005 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 23 Haziran 2010 tarihinde Ankara'da imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal İşler Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptı"nın onaylanması, Bakanlar Kurulu'nca 15/2/2011 tarihinde kararlaştırılmıştır. 29 Ocak 2014 tarihinde Tahran'da imzalanan Tercihli Ticaret Anlaşması, 1 Ocak 2015'te yürürlüğe girmiştir. Anlaşma çerçevesinde Türkiye'nin İran'a olan ihracatında 6'lı GTİP bazında 125 sanayi ürünü, İran'ın da Türkiye'ye ihracatında 6'lı GTİP bazında 140 tarım ürünüde gümrük avantajı elde emesi öngörülmüştür.

TÜRKİYE-İRAN İŞBİRLİĞİ OLANAKLARI

Türkiye'nin İran'a ihracatında demir çelik, kurşun, tütün ve mamulleri, dokumacılık ürünleri, makinalar, otomotiv sanayii ürünleri, mantar ve ağaç mamulleri ile plastikler önemli bir yere sahiptir. Türkiye'nin İran'dan ithalatında İran'ın genel ihracatına paralel bir durum söz konusudur. Türkiye'nin İran'dan ithalatında ham petrol ve petrol ürünleri en önemli yeri işgal etmektedir. Bunun yanı sıra petrol gazları ve doğal gaz, plastikler, maden cevherleri, demir ve çelik ile metaller, dokumacılık ürünleri diğer önemli ithalat kalemlerini oluşturmaktadır. İran, Türk özel sektörü için geniş fırsatların olduğu bir ülkedir. Komşu ülke olarak yakınlığının yanı sıra, genç nüfusuyla birlikte artan tüketim talebiyle gelecek vadeden bir pazar niteliğindedir. İran'da ihracat yapmak ve hammaddeleri İran'dan almak şartıyla sanayi amaçlı ve %100 yabancı sermayeli şirket kurulabilmektedir. İranlı firmalar ülkeye teknoloji ve sermayenin çekilmesine yönelik olarak yabancı ortaklarla işbirliğine sıcak bakmaktadırlar. İran ekonomisi büyük ölçüde KOBİ'lere

dayanmaktadır. Bu alanda iki ülke için işbirliği imkanları mevcuttur. Türkiye'nin bankacılık alanında sahip olduğu tecrübenin İran'a aktarılması da iki ülke arasındaki işbirliğinin yeni bir halkasını oluşturabilir. Demir çelik ürünleri bakımından, Türk ürünlerinin Rus ve Ukrayna demir çeliği ile rekabet etmesi güç olmakla birlikte, özellikle otomotiv sektöründe büyük bir pazar mevcuttur. Bu sektördeki talep bugün büyük ölçüde Güney Kore, Tayvan ve Hindistan'dan karşılanmaktadır.

FIPPA Kapsamındaki Teşvik ve Himayeler

-Genel kamu yararının gerektirdiği haller istisna teşkil etmek üzere kamulaştırma yapılamaması ve kamu yararı sebebi ile kamulaştırma gerektiren hallerde ise, kamulaştırma bedeli ile uygun miktarda tazminatın İran Devletince ödenmesi tazminatı.

-Yabancı yatırım kapsamında mutabakata varılan projelerinin uygulamasının yasaklanması veya durdurulmasından ötürü ortaya çıkabilecek zararların tazmini.

-Devletin tek alıcı olması veya üretime konu ürünlerin sübvanseli fiyattan dağıtıcısı olması hallerinde ürün ve hizmet alım garantisi.

-Yabancı yatırımcıların yerli yatırımcılar ile aynı haklara sahip olması garantisi. - Ana sermaye ve ona bağlı nakdi ve aynı hakların transferi garantisi.

-%100 yabancı sermaye yatırımı izni. - Yabancı yatırımda ortaya çıkabilecek sorunların uluslararası kuruluşlara yansıtılabilmesi.

- Ortak yatırımlarda İran'da kurulmuş şirket adına gayrimenkul iktisabı.

-Yabancı yatırımcılara, yabancı yatırım kapsamındaki yönetici, uzman ve diğer çalışanlar ile bunların ailelerine temdit edilebilir 3 yıllık oturma ve çalışma izni verilmesi.

-FIPPA kapsamında makineler, teçhizatlar, aynı haklar, nakdi değerler, hammadde teknik bilgi ve manevi mülkiyet hakları sermaye olarak gösterilebilir. 21

-Gelişmiş bölgelerde faaliyet gösteren maden yatırımları ile üretim birimleri 4 yıl süre ile gelirlerinin %80'inde gelir vergisinden muafırlar. - Gelişmekte olan bölgelerde faaliyet gösteren maden yatırımları ile üretim birimleri 10 yıl süre ile gelir vergisinden muafırlar.

- Turizm yatırımları ödemekle mükellef oldukları yıllık vergiden %50 oranında muafırlar.

-Sanayi, tarım, dönüşüm endüstrileri alanında faaliyet gösteren yabancı yatırımcıların anılan sektörlerdeki ihracattan elde ettikleri gelirlerinin tamamı vergiden muafırlar.

YARARLI ADRESLER

- T.C. TAHRAN BÜYÜKELÇİLİĞİ
Büyükelçi: Rıza Hakan Tekin
Adres: Ferdowsi Ave. No. 337 P.O.Box: 11365-8758 Tehran
Tel: +98 21 3 595 11 00 (Santral)
Fax: +98 21 3 311 79 28
e-posta: embassy.tehran@mfa.gov.tr
- T.C. TEBRİZ BAŞKONSOLOSLUĞU
Adres: Ferdowsi Ave. No. 337 P.O.Box: 11365-8758 Tehran
Tel: +98 41 3327 18 82
+98 41 3327 18 83
Fax: +98 41 3332 49 07
e-posta: embassy.tehran@mfa.gov.tr
- TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ
Adres: Ferdowsi Ave. No: 337 P.O.Box: 11365-8758 Tehran
Tel: + 98 21 3391 3592
Fax: + 98 21 3392 4952
E-posta: tahran@ekonomi.gov.tr
- TAHRAN TİCARET, SANAYİ, MAYIN VE ZİRAAT ODASI
Adres: No. 82 - Khalid Islamboli (Vozara) Avenue - Tehran 15119 - IRAN P.O.Box:
15875/3818
Tel: 009821-88723801-5
Fax: 009821-88723801-5
e-posta: info@tccim.ir